

Demoproeven bij Verhage tonen interessante resultaten

De organisatoren van de onlangs gehouden demonstratiedag bij het fruitbedrijf van maatschap Verhage in Luttelgeest, mochten zich verheugen op ruim veertig belangstellende fruittelers. Op het bedrijf zette Agrifirm in samenwerking met de CAF een aantal proeven uit. Het betreft een meeldauwproef op Elstar, een dunproef op Kanzi en een proef met plantgatbehandeling bij recent geplante Fujibomen. Voorlichters van de CAF en vertegenwoordigers van Agrifirm gaven uitleg over de eerste resultaten.

Het pakket aan middelen voor chemische dunning is redelijk smal. Daarbij komt dat rassen als Rubens, Junami en Kanzi zeer vruchtbaar zijn en een grote dunbehoefte hebben. Om de kosten van handdunning binnen de perken te houden, moeten telers zoeken naar de juiste vorm van chemische dunning. Aan het gebruik van ATS kleeft nadelen. Het vertraagt de bladontwikkeling enorm, met als risico een kleinere vruchtmaat en een lager calciumgehalte. Soms moet het middel in korte tijd meerdere keren worden toegediend voor het juiste effect, met alle nadelen van dien.

Ethrel

Daarom waren er proeven aangelegd met Ethrel, al dan niet gevolgd door een behandeling met MaxCel. Ethrel is een oude bekende, vooral van de bloemdunning bij Benoni. Door inzet van Ethrel in plaats van ATS verwachtte men grotere vruchten te krijgen.

Siep Fennema (derde van rechts) geeft uitleg bij de proef met plantgatbehandeling.

Foto's: Jolette van Eijden

MaxCel is redelijk nieuw en kent als voordeel dat het kan worden toegepast als er al vruchtjes zijn. Nadeel is dat het bij de juiste temperatuur moet worden toegediend. Helaas is Kanzi een ras dat nogal wat variatie kent in groei. Daarom werd de proef uitgevoerd in vier herhalingen. Ethrel werd toegepast in twee concentraties (0,3 en 0,5 liter per ha), gecombineerd met Agral Gold, al dan niet gevolgd door MaxCel (zie tabel 1).

Aryan van Toorn (CAF) gaf uitleg bij deze proef. Het voorjaar van 2009 kende een sterke, natuurlijke rui. Ook hadden de chemische dunbehandelingen hun werk goed gedaan. Het onbehandelde object had gemiddeld 106 vruchten per boom. Gestreefd werd naar een aantal van 85 vruchten per boom.

Behandeling met alleen Ethrel gaf in beide concentraties een geringe extra dunning van 6 respectievelijk 8 vruchten per boom. De toegevoegde waarde van MaxCel was dit jaar heel duidelijk, vooral dankzij de hoge temperaturen tijdens en na de toepassing. Er bleven nog respectievelijk 89 en 82 vruchten per boom hangen.

Op de Kanzibomen buiten de proef had de teler één keer ATS gespoten, daarbij werd het blad nogal beschadigd. Na deze

ATS-behandeling hingen er gemiddeld nog 88 vruchten per boom. Een tweede behandeling was dus niet nodig. Ook deze gegevens werden meegenomen in de proef.

MaxCel

De werking van MaxCel was dit jaar beter dan op grond van ervaringen werd verwacht. Of een behandeling met MaxCel moet volgen, is afhankelijk van de weersomstandigheden en de groeikracht van het perceel, zei Van Toorn. "Bij een rustige groei heeft MaxCel weinig effect, maar bij sterke groei is er meer dunning. Ook bij hogere temperaturen is het effect groter. We moeten de juiste balans zien te vinden. MaxCel wordt één keer gesproten wanneer de vruchtjes tussen de 7 en 17 millimeter groot zijn. Telers zijn geneigd te vroeg te spuiten, maar dan is het effect te klein omdat onvoldoende vruchtjes de juiste maat hebben. Kijk niet alleen naar de grote appels. Durf te wachten, want het tijdstip is heel belangrijk", aldus Van Toorn. Voor overdunning door MaxCel is Van Toorn niet bang.

De voorlopige conclusie is dat Ethrel gevolgd door MaxCel, afhankelijk van de weersomstandigheden, bij rassen als Kanzi en Elstar net zoveel kans verdient als ATS.

Tabel 1. Vruchtdunning op Kanzi 2009

Object (dosering l/ha)*	Aantal appels per 9 bomen	Per boom
1. Onbehandeld	955	106
2. 0,3 Ethrel + 0,125 Agral Gold	904	100
3. 0,5 Ethrel + 0,125 Agral Gold	886	98
4. 0,3 Ethrel + 0,125 Agral Gold, gevolgd door 7,5 MaxCel	805	89
5. 0,5 Ethrel + 0,125 Agral Gold, gevolgd door 7,5 MaxCel	743	82
praktijk teler: 1 x ATS, 15 kg/ha	793	88

* spuitmoment: Ethrel 21/4 (20% open bloemen), MaxCel 18/5, ATS 25/4

Of gebruik van Ethrel ook in de maatverdeling voordeel oplevert ten opzichte van ATS, moet het vervolg van de proef nog uitwijzen.

Meeldauw

De mogelijkheden voor een adequate meeldauwbestrijding zijn de laatste jaren behoorlijk beperkt. Maar er zijn nieuwe middelen in ontwikkeling die in de meeldauwproef op Elstar worden getest. De praktijkproef bestaat uit negen objecten in vier herhalingen waarop enkele bekende (Exact SC, Nimrod en Flint) en vier experimentele middelen (Exp.T, Exp.948, Exp.E en het biologische middel Exp.V) in verschillende combinaties zijn toege-

zoekers hadden de 'pech' dat er dit jaar weinig meeldauw voorkomt op het bedrijf. De resultaten zijn daarom vooralsnog niet spectaculair, maar toch valt er wel wat uit af te leiden, vindt Jan van Mourik (CAF, specialist gewasbescherming grootfruit). "De eindbeoordeling moet nog plaatsvinden en bij de beoordeling op vruchtverruwing verwacht ik nog wel wat verschillen. Duidelijk is wel dat geen van de middelen schade aan het gewas heeft toegebracht." Of de middelen ook effect hebben op schilvlekjes, blijft vooralsnog de vraag; het was niet de planning de Elstar uit de proef te bewaren.

Over het gebruik van de hechter is Van Mourik niet erg positief. "Het kost geld en

de kans dat er residu achterblijft is groter. De kreet 'baat het niet, dan schaadt het niet' gaat hier zeker niet op", aldus de gewasbeschermingspecialist. Van Mourik verwacht veel van de nieuwe middelen. "Er zullen een stuk of drie, vier middelen binnen redelijke termijn een toelating krijgen, één verwacht ik zeker komend jaar." Dat is een welkome aanvulling op het schrale pakket dat nu voorhanden is om de meeldauw aan te pakken.

'Niets doen is fout'

Een goede start van jonge bomen vereist de juiste behandeling bij het planten. Wel of geen potgrond, wel of geen rootactief, extra toevoegingen, waar doe je goed aan? De voorlopige resultaten van de proef met verschillende behandelingen van het plantgat van jonge Fujibomen geven duidelijke aanwijzingen in welke richting de fruitteiler moet zoeken. Eén ding staat vast: "Als je niks doet, doe je het fout", aldus Siep Fennema (Agrifirm), die uitleg gaf bij de proef.

Alle objecten kregen een basisbehandeling: de grond was gefreesd, er was een geul gegraven, de boom was geplant, tuinturf was toegevoegd, er was vijf liter water boven op de grond gegeven en tot slot waren de fertigatielangen gelegd. De bomen waren voor het planten drie dagen in een waterbak geplaatst. In tabel 2 staan de diverse behandelingen benoemd. Uit de resultaten blijkt dat rootactief geen meerwaarde biedt. Met een scheutgroei van 28,15 meter per vijf bomen, gemeten rond 10 juli, kwam de behandeling met potgrond, 23-23-0 en rootactief als beste naar voren, al deed behandeling met alleen potgrond (26,3 meter scheutgroei per vijf bomen) daar niet veel voor onder. Potgrond zonder rootactief gaf een scheutlengte van 22,5 meter. Fennema: "Alles wat je extra doet, is winst. Maar het simpelste, potgrond + 23-23-0, lijkt het beste ■"

*Jolette van Eijden
freelance journalist*

Na de toelichting op de proeven vond een demonstratie plaats van de drierijige spuit van Munckhof. De maatschappij Verhage voert hiermee sinds dit voorjaar de gewasbescherming uit.

past. Bij sommige bespuitingen is Agral Gold, Zipper of Buster gebruikt. Vanaf 28 april (groene tot roze knopstadium) zijn acht bespuitingen uitgevoerd, ongeveer wekelijks tot eind juni. Bij de beoordeling op 29 mei scoorden alle behandelingen beter dan het onbehandelde object. Maar de verschillen waren gering. Op 7 juli is de aantasting wel toegenomen, maar de cijfers waren erg laag. De onder-

Tabel 2. Plantgatbehandeling met Fuji, geplant begin mei 2009

Object	Meter scheutgroei per 5 bomen
Geen potgrond, geen rootactief	9,7
Geen potgrond, wel rootactief	10,3
Potgrond, geen rootactief	26,3
Potgrond, wel rootactief (praktijk)	22,5
Potgrond, 23-23-0, rootactief	28,15
40 minuten uitdrogen bomen, potgrond, rootactief	16,25